

Tietoturvaklusteri FISC ry
Juha Remes

Minnamaria Nurminen
Puolustusministeriö
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
PL 31
00131 Helsinki

Lausunto
6.4.2015

FI.PLM.2015-218, 909/40.02.00/2013

Lausunto Tiedonhankintalakityöryhmän mietinnöstä

Suomen Tietoturvaklusterin, FISC ry:n, lausunto koskien Tiedonhankintalakityöryhmän mietintöä ”Suomalaisen tiedustelulainsäädännön suuntaviivoja”.

FISC ry ymmärtää tarpeen kehittää tiedustelulainsäädäntöä ja viranomaisten tiedonhankintamenetelmiä jotta ne pystyvät vastaamaan viestinnän ja yhteiskunnan digitalisoitumisen tuomiin haasteisiin. Lisäksi viimeaikainen negatiivinen kehitys Suomen turvallisuusympäristössä korostaa tarvetta luoda nopealla aikajänteellä säädöstöä ja menetelmiä joilla parannetaan uhkiin liittyvää ennakointikykyä.

Toisaalta FISC ry haluaa tuoda esille ICT alueen yleisen ja erityisesti kyberuhkin liittyvän nopean teknologisen kehittymisen mukanaan tuomat haasteet. Periaatteelliset ratkaisut ja tekniset menetelmät saattavat vanhentua nopeastikin joka tulisi ottaa huomioon säädöstön kehittämisessä ja tarkasteltaessa teknisien menetelmien tuottavuutta.

Lisäksi on kokonaisvaltaisesti huolehdittava siitä, että Suomen ICT- ja tietoturvateollisuuden toimintamahdollisuudet säilyvät hyvinä ja että esim. velvollisuuksia luovuttaa salausavaimia tai muita teollisuuden riippumattomuutta vaarantavia elementtejä ei lainsäädännön myöhemmissäkään vaiheissa edellytetä. Kaikkiaan teollisuuden kannalta olisi toivottavaa, että sen toimintaan vaikuttavat lainsäädännön muutokset, olisivat maltillisia ja ennakoitavia ja ne perustuisivat pitkän aikajänteen linjauksiin.

FISC ry haluaa korostaa ja täydentää seuraavia mietinnössä esille tuotuja asioita:

Toimintaan liittyvistä prosesseista

- Tietoliikennetiedusteluprosessin läpinäkyvyys on tärkeää jotta yritykset ja kansalaiset voivat luottaa siihen että tiedustelukykyä käytetään siihen mihin se on tarkoitettu
- Tiedustelun edellyttämiä lupia myöntävän tuomioistuimen tulee olla riippumaton ja tekniseltä osaamiseltaan riittävä arvioimaan että tiedustelun hakuehdot on niin hyvin rajattu ja perusteltu että tiedustelukohteeseen kuulumatonta tietoa ei kerätä
- Tiedustelua valvova toimielin tulee olla riippumaton, tekniseltä osaamiseltaan riittävä ja toimivaltuuksiltaan kattava, että se voi valvoa tiedustelun juridista ja eettistä toimintaa.
- Tiedustelua toteuttavalla taholla tulee olla velvollisuus tiedottaa asianosaisia jotka ovat joutuneet perusteettomasti tiedustelun kohteiksi, esimerkiksi liian väljästi laadittujen hakuehtojen seurauksena.
- Yritysten ja kansalaisten tulee voida valittaa ja käynnistää tutkintaprosessi jos epäilevät, että ovat asiattomasti joutuneet tiedustelun kohteiksi
- Sotilas- ja poliisitoimeen liittyvät tiedusteluoperaatiot tulisi erottaa mahdollisimman selkeästi toisistaan

Yrityksiä koskevan tietomurtohavaintojen käsittely

- Tietoverkkotiedustelulla havaituista yrityksiin kohdistuneista tietomurroista pitäisi tiedottaa kyseisiä yrityksiä. Tämä koskee erityisesti suomalaisia tai Suomessa toimivia yrityksiä vaikka tietomurto olisi tapahtunut Suomen ulkopuolella.
- Tiedotusvelvollisuus yritykselle olisi siinä tapauksessa että tiedotus ei vaaranna tai paljasta itse tiedustelutehtävää.

Yrityssalaisuuksien käyttö tiedustelun tiedonvaihdossa ja kotimaisen teollisuuden rooli

- Yrityssalaisuuksia ei saisi käyttää kansainvälisessä tiedusteluorganisaatioiden välisessä tiedonvaihdossa, jos on syytä olettaa että yrityssalaisuudet voivat päätyä toisten yritysten tietoisuuteen. Tämä riski kasvaa kun tiedusteluorganisaatiot yhä enemmän käyttävät toiminnassaan ulkopuolisia alihankkijoita ja konsultteja.
- Tiedonhankintamenetelmien kehittämisessä kotimaisella teollisuudella tulisi olla merkittävä rooli, sisältäen kehityksen lisäksi myös palvelutuotannon, elinkaaren aikaisen suorituskyvyn ylläpidon sekä huoltovarmuuden. Tässä yhteydessä tulee varmistaa, että kehitettävä lainsäädäntö mahdollistaa kotimaiselle teollisuudelle tämän roolin perustuen kansalliseen turvallisuuteen.